

საქმე № 330100119003332035

საქმე № 1ბ/257-20

გ ა ნ ა ჩ ე ნ ი

საქართველოს სახელით

26 თებერვალი, 2020 წელი

თბილისი

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატა
მოსამართლე ნინო სანდოძე

სხდომის სახე – ზეპირი მოსმენის გარეშე.

მსჯავრდებული – რ-----ი, დაბადების თარიღი: 1-----ი,
საქართველოს მოქალაქე, პირადი ნომერი 4-----, ნასამართლობის არ მქონე,
რეგისტრირებული: ტ----- და ფაქტობრივად
მცხოვრები: ქ-----.

კვალიფიკაცია:

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილი და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის მეორე ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტი.

სასჯელი:

დანაშაულთა ერთობლიობით - თავისუფლების აღკვეთა 2 (ორი) წლის ვადით, რაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-64-ე მუხლების საფუძველზე, ჩაეთვალა პირობით და გამოსაცდელ ვადად განესაზღვრა 2 (ორი) წელი.

აღწერილობით-სამოტივაციო ნაწილი:

მხარეთა პოზიციები:

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2020 წლის 08 იანვრის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა სახელმწიფო ბრალმდებელმა ქ-----მა. წარმოდგენელი სააპელაციო საჩივრით, აპელანტმა მოითხოვა პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ რ-----ის მიმართ დანიშნული სასჯელის დამძიმება, შემდეგ გარემოებათა გამო: აპელანტს მიაჩნია, რომ დანიშნული სასჯელი ღმობიერია და ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნების შესრულებას. სასჯელის დანიშვნისას, სასამართლომ მხედველობაში არ მიიღო ის

გარემოება, რომ რ-----ი სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა მეუღლეს და მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა. აპელანტს მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულის მიმართ გამოყენებული მსუბუქი სასჯელი, ვერ უზრუნველყოფს სამართლიანობის აღდგენას და ახალი დანაშაულის ჩადენის თავიდან აცილებას.

ბრალდების მხარის სააპელაციო საჩივარზე, დაცვის მხარეს შესაგებელი არ წარმოუდგენია.

სასამართლომ დაადგინა:

რ-----მა ჩაიდინა ოჯახში ძალადობა, ე.ი. ოჯახის ერთი წევრის მიერ მეორის მიმართ ძალადობა, რამაც გამოიწვია ფიზიკური ტკივილი და რასაც არ მოჰყოლია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი, რაც გამოიხატა შემდეგში:

2019 წლის 05 ნოემბერს, ქ-----ში რ-----მა სახისა და სხეულის არეში ხელის დარტყმით განხორციელა ძალადობა მეუღლის - ნ-----ის მიმართ, რის შედეგადაც ამ უკანასკნელმა განიცადა ფიზიკური ტკივილი.

რ-----მა ჩაიდინა სიცოცხლის მოსპობის მუქარა, როდესაც იმას, ვისაც ემუქრებიან, გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში, ჩადენილი ოჯახის წევრის მიმართ, რაც გამოიხატა შემდეგში:

2019 წლის 06 ნოემბერს, თბილისში, აღმაშენებლის ხეივანის მე-16 კილომეტრზე მდებარე სავაჭრო ცენტრ „თბილისი მოლის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე, რ-----ი ნ-----ეს დაემუქრა სიცოცხლის მოსპობით, რა დროსაც ამ უკანასკნელს გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2020 წლის 08 იანვრის განაჩენით, რ-----ს წარდგენილი ბრალდებიდან (საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მეორე ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტი) ამოირიცხა 11¹ მუხლი, როგორც ზედმეტად წარდგენილი.

რ-----ი ცნობილი იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹ მუხლის პირველი ნაწილით და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის მეორე ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა:

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹ მუხლის 1-ლი ნაწილით - თავისუფლების აღკვეთა 1 (ერთი) წლის და 6 (ექვსი) თვის ვადით.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე მუხლის საფუძველზე, თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნული ძირითადი სასჯელი პირობით არ იქნა გამოყენებული.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის მეორე ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით - თავისუფლების აღკვეთა 2 (ორი) წლის ვადით.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე მუხლის საფუძველზე, თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნული ძირითადი სასჯელი პირობით არ იქნა გამოყენებული.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის საფუძველზე, უფრო მკაცრმა ძირითადმა სასჯელმა შთანთქმა ნაკლებად მკაცრი ძირითადი სასჯელი და საბოლოოდ, რ-----ს, დანაშაულთა ერთობლიობით, ძირითადი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 2 (ორი) წლის ვადით, რაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-64-ე მუხლების საფუძველზე, პირობით არ იქნა გამოყენებული და გამოსაცდელ ვადად რ-----ს განესაზღვრა 2 (ორი) წელი.

ქმედების სამართლებრივი აღწერა:

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 297-ე მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტის თანახმად, „სააპელაციო საჩივარი განიხილება საჩივრისა და მისი შესაგებლის ფარგლებში“. ვინაიდან, მოცემულ საქმეზე განაჩენი გასაჩივრებულია მხოლოდ სასჯელის ნაწილში, პირველი ინსტანციის სასამართლოს განაჩენში ჩამოყალიბებული სასამართლოს დასკვნები და დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები რ-----ის ბრალეულობასთან დაკავშირებით მიიჩნევა დადასტურებულად.

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 295-ე მუხლის მე-7 ნაწილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლო უფლებამოსილია საჩივრის დასაშვებად ცნობიდან ორი კვირის ვადაში, ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილოს მხარის საჩივარი ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაულთა საქმეებზე, ასევე საჩივარი მხოლოდ სასჯელის შემცირების თაობაზე.

პალატას მიაჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ უდავოდ ცნობილი მტკიცებულებების, კერძოდ: დაზარალებულ ნ-----ის, მოწმეების: შ-----ის, მ-----ის, ნ-----ის, ა-----ის, ნ-----ის, რ-----ის გამოკითხვის ოქმებით, ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2019 წლის 26 ნოემბრის ექსპერტიზის დასკვნით, 2019 წლის 07 ნოემბრის საგამოძიებო

ექსპერიმენტის ოქმით და საქმეში არსებული სხვა მტკიცებულებების სამართლებრივი შეფასებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე, სრულად დაადგინა საქმის ფაქტობრივი გარემოებები, რითაც გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დადასტურდა მსჯავრდებულ რ-----ის მიერ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის მეორე ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენა.

პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებები:

რ-----ის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი გარემოებაა, ის, რომ ხელი შეუწყო სწრაფი მართლმსაჯულების განხორციელებას, შეურიგდა დაზარალებული, აღიარა და მოინანია ჩადენილი დანაშაული.

რ-----ს პასუხისმგებლობის დამამძიმებელი გარემოებები არ გააჩნია.

სასჯელის და სხვა ღონისძიების გამოყენების დასაბუთება:

პალატა არ იზიარებს ბრალდების მხარის სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნას მსჯავრდებულისთვის უფრო მკაცრი სასჯელის დანიშვნის თაობაზე, შემდეგ გარემოებათა გამო:

სასჯელის დანიშვნისას პალატა ყურადღებას მიაქცევს სასჯელის მიზნების რეალურად შესრულებას, რაც უკავშირდება სამართლიანობის აღდგენას, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებასა და დანაშაულის ჩამდენი პირის რესოციალიზაციას. ასევე გასათვალისწინებელია ზოგადი და კერძო პრევენციის მიზნის შესრულების საჭიროება სასჯელის პროპორციული და ეფექტური ღონისძიების გამოყენების გზით.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის პირველი მუხლის მე-3 ნაწილში განსაზღვრულია, რომ ამ კოდექსის მიზანია დანაშაულებრივი ხელყოფის თავიდან აცილება და მართლწესრიგის დაცვა. აღნიშნულიდან გამომდინარე, პრევენციულობა (დანაშაულის თავიდან ასაცილებლად წინასწარი ზომების მიღება) უმნიშვნელოვანესია სანქციის განსაზღვრისას.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად „სასჯელის დანიშვნის დროს სასამართლო ითვალისწინებს დამნაშავის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ და დამამძიმებელ გარემოებებს, კერძოდ, დანაშაულის ჩადენის მოტივსა და მიზანს, ქმედებაში გამოვლენილ მართლსაწინააღმდეგო ნებას, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათსა და ზომას, ქმედების განხორციელების სახეს, ხერხსა და მართლსაწინააღმდეგო შედეგს, დამნაშავის წარსულ ცხოვრებას, პირად და ეკონომიკურ პირობებს, ყოფაქცევას ქმედების შემდეგ, განსაკუთრებით - მის

მისწრაფებას, აანაზღაუროს ზიანი, შეურიგდეს დაზარალებულს“.

პალატა მიუთითებს, რომ სასჯელის სამართლიანობა ფასდება ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის ინდივიდუალიზაციის პრინციპის გათვალისწინებით. პალატას მიაჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ სასჯელის დანიშვნისას გაითვალისწინა რა მსჯავრდებულის მიერ დანაშაულის ჩადენის მოტივი და მიზანი, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათი და ზომა, ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნება, მისი განხორციელების სახე, ხერხი, მართლსაწინააღმდეგო შედეგი, წარსული ცხოვრება და დამნაშავის რესოციალიზაციისა და სამართლიანობის პრინციპიდან გამომდინარე, მსჯავრდებულს განუსაზღვრა სამართლიანი სასჯელი თავისუფლების აღკვეთის სახით. ამასთან, სააპელაციო საჩივარში დანაშაულის ხასიათზე მითითება ვერ გახდება სასჯელის დამძიმების საფუძველი, რადგან სწორედ ჩადენილი დანაშაულის ხასიათის და ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნების გათვალისწინებით დაუნიშნა სასამართლომ რ-----ს თავისუფლების აღკვეთა.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, თუ მსჯავრდებულმა ჩაიდინა განზრახი ნაკლებად მძიმე ან გაუფრთხილებელი დანაშაული და იგი აღიარებს დანაშაულს ან/და თანამშრომლობს გამოძიებასთან, სასამართლო უფლებამოსილია დაადგინოს, რომ დანიშნული სასჯელი ჩაითვალოს პირობითად, თუ მსჯავრდებული წარსულში ნასამართლევი არ ყოფილა განსაკუთრებით მძიმე ან განზრახი მძიმე დანაშაულის ჩადენისათვის.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის როგორც 126¹-ე მუხლის 1-ლი ნაწილი, ასევე საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილი წარმოადგენს ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაულს, ხოლო საქმის მასალებით დადგენილია, რომ რაჯი დავითაშვილი აღიარებს და ინანიებს ჩადენილ დანაშაულს, არ არის ნასამართლევი, გარდა ამისა, პალატა ასევე ითვალისწინებს იმ გარემოებას, რომ რაჯი დავითაშვილს შეურიგდა დაზარალებული, რის გამოც პალატას მიაჩნია, რომ საქართველოს სსკ-ის 63-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, მსჯავრდებულ რაჯი დავითაშვილის მიმართ დანიშნული სასჯელი უნდა ჩაითვალოს პირობითად.

პალატა თვლის, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ რ-----ის მიმართ დანიშნულია სამართლიანი სასჯელი, რაც უზრუნველყოფს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლით გათვალისწინებული მიზნების განხორციელებას, როგორცაა სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავის რესოციალიზაცია, ამიტომ მისი დამძიმება პალატას მიზანშეუწონლად მიაჩნია.

პალატა არ ეთანხმება პირველი ინსტანციის სასამართლოს მსჯელობას რ-----
-----ის მიმართ წარდგენილი ბრალდებიდან 11¹ მუხლის ამორიცხვის
შესახებ, როგორც ზედმეტად წარდგენილის, ვინაიდან საქართველოს სსკ-ის
მე-11¹ მუხლის თანახმად, „ოჯახური დანაშაული ნიშნავს ოჯახის ერთი
წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ამ კოდექსის 109-ე, 115-ე, 117-ე, 118-
ე, 120-ე, 126-ე, 133¹, 133¹, 137-ე-141-ე, 143-ე, 144-ე-144³, 149-ე-151¹, 160-ე, 171-
ე, 187-ე, 253-ე-255¹, 381¹ და 381² მუხლებით გათვალისწინებული
დანაშაულის ჩადენას. ოჯახური დანაშაულისათვის
სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა განისაზღვრება ამ მუხლში
აღნიშნული საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის შესაბამისი
მუხლით, ამ მუხლზე მითითებით“. მართალია, 2019 წლის 20 სექტემბერს
საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში განხორციელებული
ცვლილებებით, ხსენებული კოდექსის 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილს დაემატა
„დ“ ქვეპუნქტი, სადაც მაკვალიფიცირებლად მითითებულია ქმედების
ჩადენა ოჯახის წევრის მიმართ, თუმცა აღნიშნული არ მოდის
წინააღმდეგობაში ზოგად ნორმასთან - საქართველოს სსკ-ის მე- 11¹
მუხლთან იმ პირობებში, როდესაც სწორედ ამ უკანასკნელი ნორმის
შენიშვნით განისაზღვრება პირთა წრე, რომლებიც სსკ-ის მიზნებისთვის
ითვლება ოჯახის წევრად. აღსანიშნავია აგრეთვე, რომ ხსენებულ პრაქტიკა
იყო გასულ წლებში, კერძოდ, იმ პერიოდში, როცა მე-11¹ მუხლის
ჩამონათვალში მითითებული იყო საქართველოს სსკ-ის 126¹ მუხლი. (იხ.
საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა
პალატის 2014 წლის 26 ნოემბრის №250აპ-14 განჩინება).

ზემოაღნიშნული მსჯელობის მიუხედავად, პალატა მოკლებულია
შესაძლებლობას თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის
კოლეგიის 2020 წლის 08 იანვრის განაჩენში, კვალიფიკაციის ნაწილში
შეიტანოს ცვლილება, ვინაიდან საქართველოს სისხლის სამართლის
საპროცესო კოდექსის 297-ე მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტის თანახმად, სააპელაციო
საჩივარი განიხილება საჩივრისა და მისი შესაგებლის ფარგლებში. მოცემულ
შემთხვევაში კი განაჩენი ბრალდების მხარის მიერ გასაჩივრებულია
მხოლოდ სასჯელის ნაწილში.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, თბილისის ვაკე-საბურთალოს
რაიონული პროკურატურის პროკურორ ქ-----ის სააპელაციო
საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს და თბილისის საქალაქო სასამართლოს
სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და
არსებითი განხილვის კოლეგიის 2020 წლის 08 იანვრის განაჩენი უნდა
დარჩეს უცვლელი.

სარეზოლუციო ნაწილი:

პალატამ იხელმძღვანელა რა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 22-ე მუხლის მე-6 ნაწილით, 295-ე მუხლის მე-7 ნაწილით, 298-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით და მე-2 ნაწილით, 302-ე მუხლის პირველი ნაწილით

და ა დ გ ი ნ ა :

თბილისის ვაკე-საბურთალოს რაიონული პროკურატურის პროკურორ ქ-----
-----ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2020 წლის 08 იანვრის განაჩენი დარჩეს უცვლელი.

რ-----ი ცნობილი იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹ მუხლის პირველი ნაწილით და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის მეორე ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს:

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹ მუხლის 1-ლი ნაწილით - თავისუფლების აღკვეთა 1 (ერთი) წლის და 6 (ექვსი) თვის ვადით, რაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე მუხლის საფუძველზე ჩაეთვალოს პირობით.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის მეორე ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით - თავისუფლების აღკვეთა 2 (ორი) წლის ვადით, რაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე მუხლის საფუძველზე, ჩაეთვალოს პირობით.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქმოს ნაკლებად მკაცრი სასჯელი და საბოლოოდ, რ-----ს, დანაშაულთა ერთობლიობით, ძირითადი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს თავისუფლების აღკვეთა 2 (ორი) წლის ვადით, რაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე მუხლის თანახმად, ჩაეთვალოს პირობით და ამავე კოდექსის 64-ე მუხლის საფუძველზე, გამოსაცდელ ვადად განესაზღვროს 2 (ორი) წელი.

რ-----ს სასჯელის მოხდის ვადაში ჩაეთვალოს დაკავებაში ყოფნის დრო - 2019 წლის 07 ნოემბრიდან 2020 წლის 08 იანვრის ჩათვლით.

ცნობად იქნეს მიღებული, რომ რ-----ის მიმართ გამოყენებული

აღკვეთის ღონისძიება - პატიმრობა გაუქმებულია.

განაჩენი კანონიერ ძალაში შედის გამოტანისთანავე.

განაჩენი შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით, მისი გამოტანიდან ერთი თვის ვადაში საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მეშვეობით.

მოსამართლე:

ნინო სანდოძე